

APROB
„_11_” _februarie_2020
_____/semnat /____
Mihail COTOROBAI,
Avocatul Poporului (Ombudsman)

RAPORT PRIVIND VIZITA PREVENTIVĂ Punctul de Trecere a Frontierei de Stat „AEROPORTUL INTERNAȚIONAL CHIȘINĂU”

5 decembrie 2019

Raportul a fost elaborat de,
angajații Oficiului Avocatului Poporului,
Direcția prevenirea torturii:

- *Iurie DUBENCO, consultant superior, Direcția prevenirea torturii OAP*
- *Aladin LOZAN, consultant, Direcția prevenirea torturii OAP*
- *Alexandru ZUBCO, Șef, Direcția prevenirea torturii OAP*

A. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

În conformitate cu dispozițiile paragrafului 8 din Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, aprobat prin Legea nr.164/2015 și a art.24, al.2 din Legea cu privire la Avocatul Poporului nr.52/2014, la 05 decembrie 2019 angajații Direcției prevenirea torturii din cadrul Oficiului Avocatului Poporului, de comun cu Tatiana Chebac, consilieră de monitorizare a frontierei și locurilor de detenție din cadrul AO „Centrul de Drept al Avocaților”, au efectuat o vizită inopinată la Punctul de Trecere al Frontierei „Aeroportul Internațional Chișinău” (PTF al AIC).

Scopul vizitei: verificarea situației privind respectarea drepturilor cetățenilor străini neadmiși în țară, inclusiv a solicitanților de azil la PTF „Aeroportul Internațional Chișinău”.

Standarde de monitorizare:

- 1) Convenția de la Geneva, din 1951 cu privire la statutul refugiaților;
- 2) Directiva Consiliului 2003/9/EC din 27 ianuarie 2003 privind standarde minime pentru primirea azilanților;
- 3) Normele Comitetului european pentru prevenirea torturii;
- 4) Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
- 5) Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul);
- 6) Legea 164/2015 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului;
- 7) Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

NOTĂ: Aspectele relatate în Raportul de vizită descriu exclusiv situația din ziua monitorizării. Componentele de monitorizare se referă strict la activitatea de prevenire a torturii și/sau relexor tratamentelor, inclusiv asigurarea garanțiilor fundamentale antitortură!

B. INFORMAȚII GENERALE

Poliția de frontieră (PF) asigură menținerea regimului frontierei de stat, regimului zonei de frontieră, precum și a regimului și ordinii publice în punctele de trecere a frontierei de stat, asigură securitatea publică, securitatea aeronautică, controlul de securitate al pasagerilor, al bagajelor, al încărcăturilor, al personalului aeronautic, al personalului naval și al personalului de protecție a zonelor de securitate cu acces limitat în cadrul aeroporturilor și porturilor Republicii Moldova. În domeniul combaterii migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere, Poliția de Frontieră este în drept să aplice măsura de nepermitere a intrării în Republica Moldova a străinului, în conformitate cu legislația. La fel, instituția asigură controlul asupra migrației în punctele de trecere a frontierei de stat, are și alte atribuții prevăzute de Lege¹.

Aeroportul Internațional Chișinău (AIC) este situat la 13 km depărtare de mun. Chișinău și este gestionat de compania particulară S.R.L. „Avia Invest”. AIC dispune de două odăi destinate persoanelor solicitante de azil situate în zona sterilă. Pentru pasagerii cu copii, AIC este dotat cu o cameră pentru mame și copii mici, situată în zona sterilă de plecare².

¹ Legea nr.283 din 28.12.2011 cu privire la Poliția de Frontieră.

² <http://www.airport.md/room-mother-and-child-ro/>

C. COOPERAREA

Echipele de vizită au intrat în AIC la ora. 15.50 min. Pe o durată de 5-7 min., niciun angajat al poliției de frontieră nu a reacționat la prezența angajaților Oficiului Avocatului Poporului în incinta AIC, chiar dacă aveau elemente de identificare. În schimb, la ieșirea din AIC, echipa a fost însoțită de 5-8 angajați ai PF. Așadar, echipa de vizită a intrat într-o încăpăre „de serviciu” în scopul identificării vreunui angajat al PF pentru însoțirea echipei. În acest spațiu, este amplasat un post de securitate. Postul respectiv este supravegheat de reprezentanți ai securității Companiei SRL Avia Invest. Echipa a solicitat să invite un colaborator al poliției de frontieră. Aceștia au refuzat având un comportament neadecvat și agresiv, somând echipa să părăsească încăpărea. Ulterior, un angajat al PF, aflat în trecere grăbită dintr-un birou în sala aeroportului, a fost rugat să conducă echipa de vizită la șeful de tură, acesta informându-l prin stația radio.

Peste ceva timp în incinta AIC s-a apropiat un ofițer de poliție, care s-a prezentat a fi șeful de tură a PF. Se pare că respectivul era deranjat de vizită, manifestând o atitudine negativă. Acestuia i-a fost explicat scopul vizitei, mandatul Avocatului Poporului și atribuțiile echipei Oficiului Avocatului Poporului. Ulterior, acesta a contactat superiorii săi, pentru a solicita permisiunea accesului echipei OAP. Responsabilul de tură a informat că procedura de acces în aeroport este una specială, respectiv este nevoie de timp pentru perfectarea permiselor de trecere. Procesul de perfectare a durat cca 15 min., timp în care, echipa s-a aflat în holul AIC. Potrivit reprezentantului PF, accesul în AIC se efectuează cu permisiunea serviciului securitate aeronautică, inclusiv pentru angajații PF, potrivit noilor reguli.

Prin urmare, vizita propriu-zisă a început peste 40 de minute, fapt ce este inadmisibil. Este de menționat, că asigurarea accesului cu întârziere sau îngrădirea accesului funcționarilor Oficiului Avocatului Poporului în incinta locurilor care urmează a fi monitorizate, nu fac altceva decât să evidențieze transparența defectuoasă în activitatea poliției de frontieră la PTF al AIC.³ La fel, reiterăm cooperarea cu impedimente și tergiversare.

Avocatul Poporului își exercită activitatea în temeiul art.59¹ al Constituției R. Moldova, Legii nr.52 din 03 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman), Principiilor de la Paris și asigură promovarea și protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Avocatului Poporului (Ombudsmanului) îi revine funcția de asigurare a respectării drepturilor și libertăților omului de către autoritățile de toate nivelurile. Activitatea sa contribuie la apărarea drepturilor și libertăților omului inclusiv prin monitorizarea respectării drepturilor fundamentale ale omului în locurile care asigură detenția persoanelor, având dreptul de a înainta recomandări de ameliorare a comportamentului față de persoanele private de libertate, a îmbunătățirii condițiilor de detenție și prevenirii torturii.

Imixtiunea în activitatea Avocatului Poporului, ignorarea intenționată a sesizărilor și a recomandărilor acestuia, precum și **împiedicarea sub orice formă a activității lui, atrag răspunderea juridică.**⁴ Potrivit al.4 art.3 a Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului

³ Art.11 lit.(i), art.36 alin. 2,3,4 din Legea nr.52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul).

⁴ Alin.(6) art.59¹ din Constituția Republicii Moldova.

(Ombudsman), **imixtiunea în activitatea Instituției Avocatului Poporului, ignorarea intenționată de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile a sesizărilor și a recomandărilor Avocatului Poporului, precum și împiedicarea sub oricare formă a activității acestuia atrag după sine răspunderea în conformitate cu legislația.**

Avocatul Poporului atenționează angajații PF asupra faptului că accesul Avocatului Poporului, angajaților Oficiului Avocatului Poporului și membrilor Consiliului pentru prevenirea torturii, precum și a experților și specialiștilor care îi însoțesc pe aceștia în cadrul vizitelor preventive, de documentare, tematice sau de monitorizare **nu poate fi restricționat în nici un mod**, indiferent dacă la momentul vizitei, sunt sau nu persoane reținute sau deținute. Aceleași prevederi se referă și la accesul la locul presupus că persoanele pot fi private de libertate, accesul la registre și orice alte informații privind tratamentul și condițiile de detenție a persoanelor private de libertate.

Asigurarea accesului actorilor sus-menționați în instituție, locul de detenție, registre, **etc este unul din elementele primordiale de prevenire a torturii/ relelor tratamente.** Iar, orice formă de obstrucționare a accesului, constituie o premisă de o bănuială rezonabilă că persoanele reținute pot fi supuse sau sunt supuse la acte de tortură și/ sau rele tratamente. Este în interesul autorității monitorizate să asigure accesul nestingherit, rapid, prompt și calitativ al angajaților Instituției Ombudsmanului în instituție, în special pentru a evita acuzațiile de tortură, etc. **Suplimentar, Avocatul Poporului rămâne consternat de faptul că angajații poliției au ignorat autoritatea și rolul Avocatului Poporului (Ombudsmanul) Republicii Moldova.**

Compartamentul angajaților PF nu corespunde normelor legale și sfidează principiile de funcționare normală a Oficiului Avocatului Poporului. Orice motive tehnice nu pot fi considerate obiective și nu au nici o justificare, atât timp cât o persoană aflată în custodia Statului reclamă abuzuri și acte de tortură, societatea fiind limitată de informații, inclusiv alternative cu privire la starea și situația lui actuală (inclusiv dacă este sau nu în viață), există dubii rezonabile că acest deținut a fost supus actelor de violență, tortură și /sau rele tratamente și este lipsit de vreun recurs efectiv în apărarea drepturilor sale, etc. Asumarea unui rol de către angajatul PF ce exced prevederile legale implică bariere în exercitarea de către Avocatul Poporului a mandatului legal și creează premise negative atât pe plan național cât și internațional.

Reiterez că potrivit art.20 a Protocolului Opțional la Convenția ONU împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratatelor Inumane sau Degradante, adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a cincizeci și șaptea sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite prin rezoluția A/RES/57/199, pentru a permite mecanismelor naționale de prevenire să își îndeplinească atribuțiile, Statele-Părți la prezentul Protocol se angajează să le acorde acestora:

- (a) Acces la toate informațiile referitoare la numărul persoanelor private de libertate în locurile de detenție în sensul Articolului 4, precum și la numărul acestor locuri și amplasarea acestora;
- (b) Acces la toate informațiile ce privesc tratamentul aplicat acelor persoane, precum și condițiile de detenție;
- (c) Acces la toate locurile de detenție și la instalațiile și amenajările acestora;
- (d) Posibilitatea de a avea întrevederi cu persoanele private de libertate, fără martori, fie personal, fie cu un interpret dacă se consideră necesar, precum și cu orice altă persoană

despre care mecanismul național de prevenire consideră că poate furniza informații pertinente;

(e) Libertatea de a alege locurile pe care doresc să le viziteze și persoanele cu care doresc să aibă întrevederi;

D. TRATAMENTUL cetățenilor considerați neadmiși / solicitanților de azil.

În cadrul vizitei la AIC au fost monitorizate două odăi pentru femei și bărbați destinate solicitanților de azil aflate în zona sterilă; odaia mamei și copilului situată în zona de plecare, precum și au fost purtate discuții cu o familie de cetățeni străini care aveau un copil minor. La momentul vizitei, potrivit PF străinii erau declarați neadmiși pe teritoriul R. Moldova. În odăile destinate solicitanților de azil din zona sterilă **nu** se aflau solicitanți de azil⁵. Ambele odăi, destinate pentru femei și bărbați (solicitanți de azil) erau încuiate. Acestea erau dotate cu câte un pat pentru o persoană, o masă, 2 scaune, o noptieră. La fel, încăperile sunt dotate cu grupuri sanitare.

Foto_OAP_AIC_odăile solicitanților de azil_05.12.2019

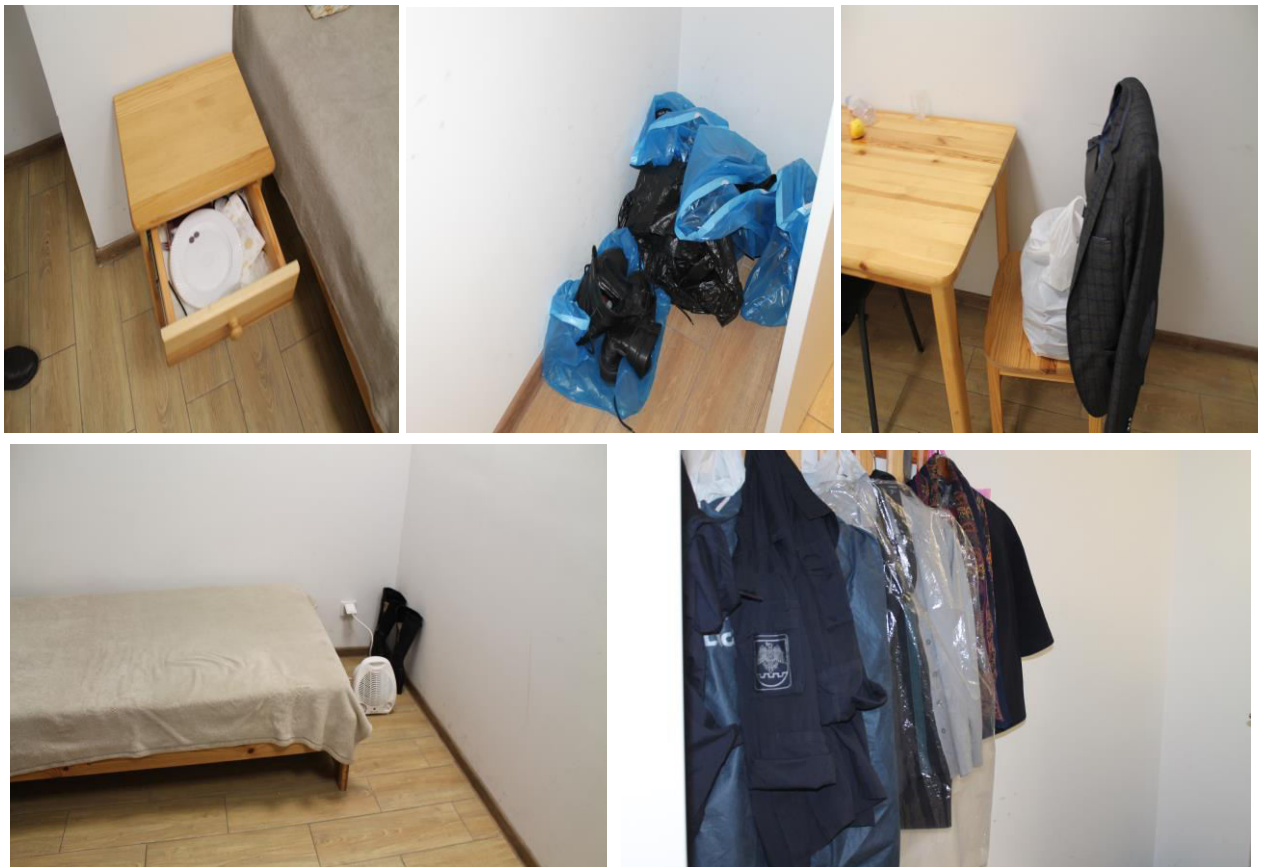
⁵ Art.8 alin 5 din Legea nr.200 din16.07.2010 - În cazul în care părăsirea imediată a punctului de trecere a frontierei de stat de către străinul prevăzut la alin.(1) nu este posibilă, organul abilitat va dispune cazarea lui într-un loc amenajat în acest scop, până la încetarea motivelor care fac imposibilă plecarea acestuia, dar nu mai mult de 24 de ore de la data cazării.

În ambele odăi lipsea lenjeria de pat, pernă, păhare și tacâmuri, ștergare. În odaia destinată pentru plasarea bărbaților se aflau lucruri ce aparțineau angajaților PF (uniforme polițienești pentru femei, haine civile, cizme de damă, sacoșe, încălțăminte, etc). **Echipa a constatat că aceste odăi nu sunt utilizate conform destinației, dar sunt folosite în scopuri personale ale angajaților poliției de frontieră.** Pe acest caz responsabilul PF, a comunicat că uneori pentru a îndeplini diferite misiuni colaboratorii își lasă hainele personale în aceste odăi pe motivul că respectivii nu au un alt loc special amenajat pentru păstrarea bunurilor personale.

Paturile din aceste odăi sunt destinate doar pentru o singură persoană, ceea ce ar aduce dificultăți în cazul în care ar fi necesar pentru adăpostirea unor familii cu copii.

La fel, echipa de vizită a constatat că PF **nu are o evidență** sau înregistrare a persoanelor plasate în odăile pentru solicitanții de azil, precum și nu este menționată o evidență a persoanelor declarate neadmișe pe teritoriul R. Moldova, ceea ce face imposibil de aflat gradul de respectare a drepturilor refugiaților/ solicitanților de azil, fie altor categorii de străini la intrarea prin PTF.

Totodată, echipa de vizită conchide că, străinii solicitanți de azil și a celor declarați neadmiși pe teritoriul RM nu sunt asigurați pe deplin cu **hrană și asistență medicală** potrivit normelor CPT⁶.

Foto_OAP_AIC_odăile solicitanților de azil_05.12.2019

⁶ Potrivit normelor CPT: Deținuților emigranți în locurile de oprire la punctele de intrare în țară trebuie să li se ofere posibilități adecvate pentru a dormi, să li se permită accesul la bagajele lor, la dotările sanitare echipate adecvat și să li se permită să iasă zilnic la aer. De asemenea, trebuie asigurat accesul la mâncare și, dacă este necesar, la îngrijire medicală.

La fel, echipei OAP i-a fost restricționat accesul în două birouri de serviciu ale angajaților PF din zona sterilă, pe motiv că, sunt birouri de serviciu, iar accesul echipei OAP este interzis. Mai mult, echipa de vizită a fost condusă de trei angajați ai poliției spre sala de plecare a Aeroportului, fiind supuși percheziției corporale, fapt inadmisibil în exercitarea atribuțiilor funcționale. Astfel, angajații PF au dat dovadă de necunoaștere a drepturilor și atribuțiilor angajaților Oficiului Avocatului Poporului⁷.

Tot aici, menționăm prezența mai multor reprezentanți ai securității SRL Avia Invest pe perioada vizitei, care, la fel au intimidat angajații PF, ceea ce este critic.

În sala de plecare, angajații PF au prezentat odaia pentru mamă și copil, ce era utilizată în calitate de spațiu de odihnă pentru cetățenii neadmiși (*în momentul monitorizării se afla o familie cu un minor*). Echipa de vizită a constatat că odaia respectivă nu este acomodată pentru cazare și odihnă pe timp îndelungat și nu asigură intimitatea.

Foto_OAP_AIC_odaia pentru mamă și copil _05.12.2019

Potrivit angajaților PF, cetățenii respectivi, inclusiv alți doi străini erau în acest spațiu (sala de plecare) din 04 decembrie 2019, orele 18.20, adică se aflau timp de peste 22 ore. La fel, angajații PF au menționat că accesul la hrană și apă este asigurat de compania AIR Moldova. Reprezentantul companiei, a informat echipa că în perioada de timp sus menționată, ar fi asigurat

⁷ Art.11 lit.(i), art.36 alin. 2,3,4 din Legea nr.52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul).

cetățenii străini cu vouchere de alimentare în valoare de 100 lei/persoană /per masă. Cetățenii străini au înfirmat relatările AIC, menționând că au primit doar o singură dată astfel de vouchere. Menționăm că nu există vreo dovadă de confirmare a declarațiilor companiei, poliției și a persoanelor neadmise. **Acest fapt nu este documentat/ înregistrat de nici o parte.** Tot aici, menționăm că valoare de 100 lei, în locația AIC permite consumul unei salate (cca 90 lei) pentru o persoană și este net mică comparativ cu serviciile alimentare prestate de AIC.

La fel, cetățenii străini au comunicat că nu au avut acces la aer liber și le-au fost restricționat accesul la bagaje, fapt ce contravine normelor CPT.⁸

Ulterior, în cadrul discuțiilor, cetățenii neadmiși au afirmat echipei de vizită că în țara lor de origine **au fost supuși persecuțiilor fizice, motiv din care, aceștia refuză categoric să se întoarcă în țara de origine.** Menționăm că **dreptul de a solicita azil nu a fost explicat** de către angajații PF, aceștia acționând direct la procedura de returnare.

O listă de drepturi ale persoanelor străine/neadmise/ solicitanți de azil nu există. Constatăm, că unele atribuții ale IGPF în aceste situații **sunt îndeplinite formal.** Ține de obligația Statului, prin intermediul IPGF, să aducă imediat la cunoștință informațiile despre drepturile și procedurile respective într-o limbă accesibilă acestora, fapt nerespectat în cazul din speță⁹. La fel, PF are obligația să evalueze premediat **riscul supunerii la acte de rele tratamente a străinilor, înainte de a fi propuși spre returnare în țara lor de origine.**

Potrivit străinilor, aceștia au explicat PF că „no Irak”, se tem să se reîntoarcă în țara lor de origine, argument suficient pentru inițierea procedurilor de azil/ sau informării Biroului Migrație și Azil. Presupunem că asemenea cazuri (prin neevaluarea riscului de tortură, etc) nici nu ajung în atenția BMA. PF urmează de urgență să remedieze situația, or interzicerea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante include obligația de a nu trimite o persoană într-o țară unde există motive substanțiale să se creadă că există pericolul real ca aceasta să fie supusă torturii sau tratamentului necorespunzător.

Dacă un deținut imigrant (sau orice altă persoană lipsită de libertate) interviuat pe parcursul vizitei susține că urmează să fie trimis într-o țară unde există riscul să fie supus torturii sau relelor tratamente OAP este în drept să verifice, dacă declarația acestuia a fost adusă la cunoștința autorităților naționale competente și dacă i se acordă atenția cuvenită. La fel, OAP își va concentra atenția asupra problemei dacă procesul de luare a deciziilor în ansamblul lui oferă garanțiile potrivite împotriva trimerii persoanelor în țări unde există riscul ca acestea să fie supuse torturii sau relelor tratamente. În acest sens, OAP/ CPT-ul va dori să cerceteze dacă procedura aplicabilă oferă persoanelor implicate o posibilitate reală de a-și prezenta cazurile și dacă oficialii cărora li s-a încredințat rezolvarea acestui tip de cazuri au fost instruiți în mod corespunzător și au acces la informații obiective și independente privind situația drepturilor omului în alte țări.

⁸Potrivit normelor CPT: Deținuților emigranți în locurile de oprire la punctele de intrare în țară trebuie să li se ofere posibilități adecvate pentru a dormi, să li se permită accesul la bagajele lor, la dotările sanitare echipate adecvat și să li se permită să iasă zilnic la aer. De asemenea, trebuie asigurat accesul la mâncare și, dacă este necesar, la îngrijire medicală.

⁹ Potrivit normelor CPT: Interzicerea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante include obligația de a nu trimite o persoană într-o țară unde există motive substanțiale să se creadă că există pericolul real ca aceasta să fie supusă torturii sau tratamentului necorespunzător.

Totodată, având în vedere gravitatea potențială a intereselor aflate în joc, OAP/ CPT-ul consideră că împotriva unei decizii care implică îndepărtarea unei persoane de pe teritoriul unui stat ar trebui **să se poată face recurs** la un alt organ independent înainte de executarea acesteia. În mod special, este complet inacceptabil ca persoanele supuse unui ordin de expulzare să fie agresate fizic ca o formă de convingere de a utiliza un mijloc de transport sau ca pedeapsă pentru că nu au făcut acest lucru.

Echipele de vizită au constatat că **activitatea PF a fost limitată** odată cu reamenajarea Aeroportului. În locație lipsește vreo cameră de reținere temporară și/sau un izolator pentru persoanele ce încalcă grav ordinea publică în aeroport/avion, spații acomodate pentru plasarea cetățenilor neadmiși (nesolicitanți de azil) de până la 24 ore. În incinta AIC lipsește o unitate de gardă, pentru asigurarea reacționării prompte la cazurile specifice, precum și înregistrarea și evidențierea intrării/ieșirii cetățenilor străini neadmiși.

La fel, echipa de monitorizare este indignată de prezența masivă a angajaților în civil, care urmăreau activitatea membrilor OAP. Potrivit poliției, aceștia sunt reprezentanții securității SRL AviaInvest. Echipa OAP a concluzionat că reprezentanții securității exercită un șir de atribuții specifice poliției de frontieră în zona de plecare, zona sterilă și spațiile de control, etc. Acest fapt este inadmisibil, chiar și unei companii private.

CPT-ul a susținut întotdeauna că o ședere într-un tranzit sau zonă „internațională” poate, în funcție de circumstanțe, să conducă la privarea de libertate, conform articolului 5(1)(f) al Convenției Europene a Drepturilor Omului și, în consecință, astfel de zone intră în atenția CPT-ului. Decizia emisă la 25 iunie 1996 de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cazul Amuur contra Franței poate fi considerată ca o confirmare a acestui punct de vedere. În acest caz referitor la 4 solicitanți de azil reținuți în zona de tranzit a aeroportului Orly-Paris timp de 20 de zile, Curtea a decis că “simpla posibilitate pentru solicitanții de azil de a părăsi voluntar țara unde ei vor să se refugieze nu poate exclude o atingere adusă libertății” și a concluzionat că „reținerea solicitanților în zona de tranzit...ca urmare a restricțiilor suferite a fost echivalentă în practică, cu o privare a libertății”.

Locurile de oprire la punctele de intrare în țară au fost, deseori, considerate inadecvate în mod special pentru șederii mai lungi. În mod deosebit, delegațiile CPT-ului au întâlnit în mai multe locuri persoane reținute de câteva zile în condiții improvizate în holurile aeroporturilor. Este evident că acestor persoane trebuie să li se ofere posibilități adecvate pentru a dormi, să li se permită accesul la bagajele lor, la dotările sanitare echipate adecvat și să li se permită să iasă zilnic la aer. De asemenea, trebuie asigurat accesul la mâncare și, dacă este necesar, la îngrijire medicală¹⁰.

Avocatul Poporului amintește că, articolul 3 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale impune autorităților o obligație pozitivă care constă în a se asigura că orice persoană privată de libertate este deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității umane, că modalitățile de executare a pedepsei nu supun persoana în cauză unei suferințe sau unei încercări de o intensitate care depășește nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și că, ținând seama de cerințele practice ale detenției, sănătatea și bunăstarea persoanei sunt asigurate în mod corespunzător.

¹⁰ A se vedea <https://rm.coe.int/16806ce907>

În plus, în scopul *protejării integrității fizice și psihice* „Statele nu doar trebuie să se abțină de la provocarea relelor tratamente, dar și să adopte/întreprindă *măsuri preventive*, necesare pentru a asigura integritatea fizică, psihică și bunăstarea persoanelor private de libertate.”¹¹

În pct.10 al rezoluției nr.72/163 din 19 decembrie 2017, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a accentuat, în mod special, obligația statelor *de a întreprinde măsuri prioritare, decisive și efective, necesare prevenirii actelor de tortură, tratamentelor și pedepselor inumane sau degradante.*

Urmare a constatărilor echipei de vizită, Avocatul Poporului conducându-se de prevederile art.24 a Legii nr.52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):

RECOMANDĂ:

Inspectoratului General al Poliției de Frontieră:

1. Să informeze toate PTF, angajații PF cu privire la mandatul Avocatului Poporului (Ombudsmanul) stabilit prin Legea nr.52/2014, inclusiv atribuțiile angajaților OAP stabilite prin Legea nr.164/2015 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului în special, în scopul evitării impedimentelor în perioada vizitelor și tergiversării acestora;
2. Să includă în cursurile de pregătire profesională a angajaților PF ore suplimentare cu privire la studierea prevederilor sus-menționate, inclusiv a prevederilor Convenției de la Geneva, din 1951 cu privire la statutul refugiaților; Directiva Consiliului 2003/9/EC din 27 ianuarie 2003 privind standarde minime pentru primirea azilanților; Normele Comitetului european pentru prevenirea torturii; Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
3. Să instituie un mecanism prin care angajații PF să evalueze riscul expulzării/ returnării / îndepărtării străinilor într-o țară/ regiune cu risc de tortură;
4. Să elaboreze o listă de drepturi în diferite limbi pentru informarea străinilor despre drepturile și obligațiile lor și să fie distribuite în toate PTF, inclusiv angajaților PF;
5. Să raporteze orice caz/ potențial caz de îndepărtare a străinilor de pe teritoriul țării (inclusiv PTF AIC) Oficiul Avocatului Poporului și Biroul Migrație și Azil;
6. Să instituie registre de evidență a străinilor neadmiși în țară; registrul solicitărilor de azil; registrul de plasare și scoatere în odaia pentru azil; registrul de evidență a alimentației și acordării asistenței medicale; registrul de plângeri; registrul acordării asistenței juridice, în special în PTF AIC. Aceste registre trebuie să fie accesibile angajaților OAP și să asigure o evidență a gradului de respectare a drepturilor fundamentale de către Statul R. Moldova;
7. A asigura odăile solicitanților de azil din PTF AIC cu lenjerie de pat, perne, păhare, tacâmuri, prosoape.
8. A asigura odăile solicitanților cu un pat suplimentar (pentru familie cu minori) sau cu paturi supraetajate.
9. A asigura că străinii au acces la aer liber și bagaje, alimentație, apă și ocupație;
10. A asigura că odăile de azil (inclusiv în PTF) nu sunt utilizate în alte scopuri de angajații PF și orice alte persoane particulare;

¹¹ CtEDO, cauza Mouisel v. Franța, 2002.

11. A identifica spațiu de acomodare rezonabilă pentru străinii neadmiși, inclusiv familie cu minori, pe perioada de până la returnare;
12. A întreprinde măsuri urgente pentru crearea unei unități de gardă în incinta AIC, în scopul acordării posibilității angajaților PF de a asigura reacționarea promptă în cazurile speciale, precum și înregistrarea și evidența intrării/ieșirii cetățenilor străini neadmiși, precum și evidența asigurării condițiilor normale de viață pe perioada aflării în incinta aeroportului, inclusiv alimentării acestora;
13. A diminua influența serviciilor de supraveghere particulară asupra angajaților PF în PTF AIC aflați în exercițiul funcțiunii.

Executori:

Iurie Dubenco

Consultant superior, Direcția prevenirea torturii OAP / semnat /

Aladin Lozan

Consultant, Direcția prevenirea torturii OAP / semnat /

Coordonat:

Alexandru Zubco,

Șef Direcție, Direcția prevenirea torturii OAP / semnat /